

36 484 Wijziging van enkele wetten op het terrein van de accountancy in verband met maatregelen ter verhoging van de kwaliteit van de wettelijke controle (Wijzigingswet accountancysector)

Nr. 8 Brief van de minister van Financiën

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 2 mei 2025

Hierbij bied ik u de nota naar aanleiding van het verslag en een nota van wijziging aan inzake het bovenvermelde voorstel (Kamerstuk 36484, nrs. 6 en 7).

Het wetsvoorstel Wijzigingswet accountancysector bevat een aantal maatregelen, die als doel hebben om de kwaliteit van de wettelijke controle te verhogen. Een van de maatregelen is het invoeren van een stelsel van kwaliteitsindicatoren. Het doel van deze maatregel is om gebruikers van controleverklaringen te voorzien van informatie over aspecten van kwaliteit van de wettelijke controle, waarover zij vragen kunnen stellen aan de accountantsorganisatie. Enkele van de grootste accountantsorganisaties werken al samen om zich voor te bereiden op de plicht om over deze indicatoren te rapporteren. Voor minder grote accountantsorganisaties brengt de rapportageverplichting relatief grotere regeldruk met zich mee dan voor de grootste kantoren. Ik hecht er daarom aan om een zorgvuldig besluit te nemen over de vormgeving van de rapportage van kwaliteitsindicatoren door reguliere vergunninghouders. Ik heb daarom besloten dat eerst over deze kwaliteitsindicatoren gaan rapporteren de accountantsorganisaties die een vergunning hebben om zowel (middel)grote ondernemingen als organisaties van openbaar belang te controleren (de 'OOB-accountantsorganisaties'). Na drie jaar volgt een evaluatie van deze rapportageplicht. Na die evaluatie wil ik een nieuwe afweging maken over de vorm en de inhoud van een mogelijke plicht voor de overige accountantskantoren (de zogenoemde reguliere vergunninghouders) om te rapporteren over hun kwaliteit. Dit betekent dat de rapportageplicht voor reguliere vergunninghouders nu niet wordt ingevoerd en dat zij op grond van dit wetsvoorstel nog niet hoeven te rapporteren over kwaliteitsindicatoren.

Daarnaast informeer ik uw Kamer dat ik de inwerkintreding uitstel van de maatregel van de aanwijzingsbevoegdheid van de

Nederlandse Beroepsorganisatie van Accountants NBA. Ik stel deze maatregel uit omdat mij nu geen problemen bekend zijn van organisaties van openbaar belang ('OOB's) die geen accountantsorganisatie kunnen contracteren en die alleen zijn op te lossen met deze aanwijzingsbevoegdheid. Het is en blijft mijn doel dat alle OOB's een controle-opdracht kunnen geven aan een accountantsorganisatie. Deze maatregel ligt daarom klaar, maar laat ik pas van kracht worden als ik ervan overtuigd ben dat er een OOB is die, onder andere, zijn intern risicobeheer op orde heeft, daarover voldoende en inzichtelijke controle-informatie kan verschaffen en zich redelijk heeft opgesteld wat betreft de prijs van de controle-opdracht en die desondanks geen accountantsorganisatie heeft kunnen contracteren. Bij een eventueel besluit over de inwerkingtreding en het bepalen van de termijn waarop dat dan gebeurt, houd ik er rekening mee dat de NBA voldoende ruimte krijgt voor voorbereiding op het daadwerkelijk in behandeling kunnen nemen van een aanvraag om een aanwijzing van een accountantsorganisatie. Ik blijf hierover met de NBA in gesprek.

Verder bied ik u hierbij aan de beantwoording van de schriftelijke vragen over de zesde voortgangsrapportage van de Kwartiermakers toekomst accountancysector, ontvangen op 2 april 2024 (2024D12915).

Tot slot maak ik van de gelegenheid gebruik uw Kamer te informeren over de opvolging van drie toezeggingen.

1. Allereerst de toezegging om de gevolgen van de invoering van de audit quality indicators voor het mkb te monitoren en hierover de Kamer terugkoppelen.¹

Ik schrap vooralsnog de plicht voor reguliere vergunninghouders om te rapporteren over hun score op de kwaliteitsindicatoren. Met als gevolg dat nu alleen de zes grootste accountantsorganisaties zullen gaan rapporteren. Deze beperking van de reikwijdte betekent dat het mkb niet of minder te maken zal krijgen met de invoering van de kwaliteitsindicatoren voor hun accountantsorganisatie. Voor de zekerheid zal ik de NBA vragen om de gevolgen voor het mkb van de invoering van de rapportageplicht van audit quality indicators door de OOB-accountantsorganisaties bewaken en daarover aan mij te rapporteren.

¹ Kamerstukken II 2021/22, 33 977, nr. 40.

2. Daarnaast een toezegging om in het wetsvoorstel nader in te gaan op de reputatierisico's die kunnen kleven aan de aanwijsbevoegdheid.²

Met de inwerkingtreding van de aanwijzingsbevoegdheid van de NBA wil ik wachten zo lang niet van een overtuigend probleem is gebleken bij organisaties van openbaar belang die geen accountantsorganisatie kunnen contracteren. Voor de situatie dat de aanwijzingsbevoegdheid wel geldt en de NBA een aanwijzing overweegt, geldt dat de beoogde accountantsorganisatie haar zienswijze mag geven die de NBA moet meewegen bij haar voorgenomen besluit. Heeft de NBA eenmaal besloten tot een aanwijzing, dan kan de accountantsorganisatie zich tot de rechter wenden. Een accountantsorganisatie wordt dus niet zomaar aangewezen. Daarnaast blijven de eisen aan het cliëntacceptatieproces onverkort gelden en moet de NBA die ook meewegen. Ik zal de NBA en de accountantsorganisaties laten weten dat een aangewezen accountantsorganisaties (en daarmee de betrokken externe accountant zelf) duidelijk mogen maken dat er sprake is van een 'aangewezen' controle. Zij maken daarmee duidelijk waardoor de controle-opdracht is ontstaan, te weten door aanwijzing door de NBA, niet zijnde een privaat onderhandelde en dus vrijelijk tot stand gekomen controle-opdracht.

3. Tot slot de toezegging om uw Kamer bij de indiening van de wet Toekomst Accountancysector te informeren of er mogelijkheden zijn om de diversiteit en verscheidenheid in de beschikbaarheid van accountantskantoren voor ondernemingen te waarborgen.³

In het wetsvoorstel Wijzigingswet accountancysector is rekening gehouden met de diversiteit in de sector. Ik verwijs daarbij naar mijn besluit om de rapportageplicht inzake kwaliteitsindicatoren nu te beperken tot accountantsorganisaties die organisaties van openbaar belang mogen controleren. Over de vormgeving van de rapportage voor andere accountantsorganisaties (reguliere vergunninghouders) wordt besloten na de evaluatie van de kwaliteitsindicatoren. Daarnaast is de maatregel van versterking en uitbreiding van het intern toezicht beperkt tot de 15 à 20 grootste reguliere vergunninghouders.

Er is in Nederland een dynamische markt van aanbieders van controlediensten. Er is een groot aantal reguliere

² Idem.

³ Kamerstukken II 2022/23, 33 977, nr. 44.

vergunninghouders, met een stijgend aandeel van zo'n 60% van de in totaal circa 20.000 wettelijke controles. Er zijn daarnaast zes OOB-accountantsorganisaties, met een relatief groot maar dalend aandeel van zo'n 40% in de wettelijke controles. Alle accountantsorganisaties mogen wettelijke controles uitvoeren van de financiële verantwoording van middelgrote en grote, niet-beursgenoteerde ondernemingen. In deze marktdynamiek treedt het wetsvoorstel niet. Het wetsvoorstel ziet alleen op wettelijke controles en laat overige soorten controles en andere assurancedienstverlening door accountantsorganisaties onverlet.

De minister van Financiën,
E. Heinen